บทความวิจัย

รูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร*

BUDGET MANAGEMENT MODELS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF PUBLIC SERVICES OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION OF SAMUT SAKHON PROVINCE

วริศรา ชวนบุญ[1*], ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ[2]
Varisara Chounbun [1*], Nattawat Siriphornwut[2]
[1]**หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย**
[1]The Degree of Doctor of Public Administration, Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
[2]**คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย**
[2]Political Science, Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
[*]Corresponding author E-mail: Vr.Chounbun@gmail.com
[*]Tel: 061-946-5147

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) หารูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เหมาะสม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 20 ท่าน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะ ส่วนใหญ่มีการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลและการรายงาน ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 2) ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะ ได้แก่ บางแห่งการวางแผนและจัดทำงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ การกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายยังไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ขาดการประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญ ๆ 3) ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะ ส่วนใหญ่มีการวางแผนงบประมาณ การบริหารทางการเงิน การควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ 4) รูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะ 4.1) การศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ 4.2) กำหนดแนวทางการพัฒนาเทคนิคการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน 4.3) กำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อให้เกิดการสูญเสียการใช้จ่าย งบประมาณน้อยที่สุด 4.4) ประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญๆ รายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ

คำสำคัญ: การบริหารงบประมาณ, ประสิทธิภาพ, การบริการสาธารณะ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

[*] Received 5 October 2026; Revised 27 October 2026; Accepted 31 October 2026

Abstract

This research aimed to 1) study the budget management of public services by local administrative organizations, 2) examine the problems and obstacles affecting the efficiency of budget management for public services by local administrative organizations, 3) assess the efficiency of budget management for public services by local administrative organizations, and 4) identify a suitable budget management model to improve the efficiency of public services by local administrative organizations. This qualitative research employed 20 key informants who were selected through purposive purposive. A semi-structured interview guide was used as the research instrument. The findings were as follows: 1) the budget management of public services for mostly involves budget preparation, expenditure budget management, budget control, evaluation, and reporting in accordance with the Budgeting Procedures Act B.E. 2561 (2018), 2) the problems and obstacles affecting the efficiency of budget management for public services in some instances include inefficient budget planning and preparation, inappropriate expenditure budget management guidelines, and a lack of in-depth evaluation of key policies, programs, and projects, 3) budget management efficiency for mostly includes for mostly efficient budget planning, financial management, budget control, and financial and performance reporting and 4) budget management models to improve public service efficiency include 4.1) studying efficient budget planning, 4.2) establishing guidelines for developing expenditure budget management techniques that are relevant to current circumstances, 4.3)establishing policies for the use of financial, human, and material resources to minimize budget waste and 4.4)conducting in-depth evaluations of key policies, programs, and projects, and reporting on the monitoring and evaluation of performance from budget expenditures.

Keywords: Budget Management, Efficiency, Public Service, Local Administrative Organizations

บทนำ

งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินโดยโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจกรรมหรือโครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสนับสนุน (จารุวรรณ มาแต้ม, 2561) การบริหารงานงบประมาณ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารองค์กรและเป็นเครื่องมือที่พัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ การจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การกำหนดนโยบาย การวางแผนเรื่องงบประมาณที่ดีย่อมนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ (สิรินรดา เกตุรักษ์, 2566) การบริหารจัดการงบประมาณจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานทุกชนิด ทุก หน่วยงานและทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณจึงมีคำนึงถึงข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับ และบริหารงบประมาณให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้และบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้เครื่องมือ และกลไกทางงบประมาณในทุก ๆ ด้านเพื่อกำกับการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปอย่างคุ้มค่า ป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชั่น ในทุกกระบวนการขั้นตอนของงบประมาณ (ปิติธรรม ฐิติมนตรี, 2558) การบริหารงบประมาณนั้น เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการบริหารงานแนวใหม่ ที่แสดงให้เห็นถึงแผนการปฏิบัติการในรอบระยะเวลาหนึ่ง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม ของปี จนถึง 30 กันยายน ของปีถัดไป ซึ่งแสดงออกเป็นจำนวนเงินที่ประมาณการว่าจะต้องใช้จ่ายในการบริหารงานนั้นเท่าใด พร้อมทั้งแสดงแหล่งที่มาและวิธีการหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานนั้น รวมทั้งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทาง

การบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐไว้สำหรับในการตั้งงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีนั้น กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะได้แจ้งซักซ้อมแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำงบประมาณ เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และนอกจากนี้การบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน่วยงานในการตรวจสอบและรายงานรายรับ-รายจ่ายประจำปีได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด และอำเภอ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย จะเห็นได้ว่าการบริหารงานด้านงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมี ความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารเงินงบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนในรูปแบบของการบริการสาธารณะ เพื่อบริการประชาชน และสังคมในท้องถิ่นของตนเอง (อำพรรณ หลูโยธา, 2568)

ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณในความหมายของระบบราชการ หมายถึง การที่ได้ปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามกฎ ระเบียบ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติที่ว่าด้วยการงบประมาณ อย่างเคร่งครัด ถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอย่างไรก็ตามจะถือได้ว่าการบริหารงบประมาณนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดในการจัดการองค์การสมัยใหม่มีแนวคิดที่แตกต่างออกไป (ปัทมนันท์ โชติกิจเรืองชัย, 2564) ในเรื่องการใช้จ่ายที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดนั้น การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management : RBM) ซึ่งเป็นเทคนิคการปรับปรุงการบริหารในยุคการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นไปในด้านประสิทธิผลเป็นหลัก เสนอให้มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของงานให้ชัดเจนสามารถวัดค่าได้อย่างมีความเป็นวัตถุวิสัย (ปัณรส มาลากุล ณ อยุธยา, 2563) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณมีวัตถุประสงค์ เพื่อเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และไม่เกิดการใช้จ่ายงบประมาณกระจุกตัวในช่วงปลายปีงบประมาณ (ไตรมาส 4) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถวางแผนและเร่งรัดการเตรียมความพร้อม รวมถึงจัดลำดับความสำคัญได้ เพื่อติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีเพื่อประกอบการตัดสินใจปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายการให้เหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อไม่ให้มีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณไปใช้ในการดำเนินงานที่มียุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์แตกต่างไปจากเดิม และเพื่อนำผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีปัจจุบัน มาใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหน้าต่อไป โดยมีแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณโดยการ เตรียมความพร้อม และวางแผนในขั้นการจัดทำงบประมาณให้รัดกุม จัดทำโครงสร้างแผนงานและกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบาย และกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการปรับรายการที่ควบคุมได้มาดำเนินการหรือใช้จ่ายก่อน ควบคุมการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดยเร่งรัดการดำเนินการเบิกจ่ายตั้งแต่ไตรมาสแรกหรือต้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งหมั่นตรวจสอบและทบทวนแผนงาน งบประมาณอย่างสม่ำเสมอ หากเกิดปัญหาอุปสรรคให้เร่งดำเนินการแก้ไข/ปรับแผนงาน รายงานผลการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเร่งรัดและกำกับดูแลเป็นรายไตรมาส หากมีปัญหาอุปสรรคหาทางแก้ไข/ปรับแผน (ดรงค์รัตน์ กล้าหาญ, 2559) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณต้องมีการเตรียมความพร้อมและวางแผนการจัดทำงบประมาณให้รัดกุม มีความสอดคล้องกับนโยบาย และต้องมีการประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน หากพบปัญหาอุปสรรคต้องเร่งหาทางแก้ไขหรือปรับแผน (สุพล ศิริ, 2566)

ปัจจุบันองค์การภาครัฐและภาคเอกชนและมีการปฏิรูปการบริหารองค์การเพื่อเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารไปสู่การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของการบริหารแบบดั้งเดิมที่เน้นเพียงการควบคุมปัจจัยนำเข้า (Input) โดย RBM ให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์

(Outcome) อย่างเป็นระบบ (Robbins, S. P. & Coulter, M., 2018) แนวคิด RBM ยังสัมพันธ์กับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) ที่เน้นประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) โดยการบริหารงบประมาณต้องสามารถแสดงผลสัมฤทธิ์ของการใช้ทรัพยากรได้อย่างชัดเจน การดำเนินงานตามแนวคิด RBM จำเป็นต้องอาศัยตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators: KPI) และระบบติดตามประเมินผล (Monitoring and Evaluation: M&E) ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องดำเนินงานควบคู่กับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบ (Accountability) และการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความน่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและสังคม (เกษศิรินทร์ โสมคง, 2569) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ได้มีข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณประกอบด้วย ควรจัดเตรียมงบประมาณให้เป็นไปตามขั้นตอนของการพิจารณาทุกลำดับอย่างถูกต้อง ควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านงบประมาณให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และควรให้พนักงานส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการบริหารงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยทุกรูปแบบ มีการกำหนดรูปแบบวิธีการและประเภทบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำได้ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่เป็นการเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร ได้มีการบริหารงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 แต่สภาพปัญหาที่พบในปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น อบต.บางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สตง. ตรวจพบปัญหากรณีการเบิกจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ประจำปีงบประมาณ 2555 -2557 มิชอบด้วยระเบียบ พร้อมสั่งให้มีการเรียกเงินคืนจากผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนกว่า 9.99 ล้านบาท (สำนักข่าวอิศรา, 2562) เทศบาลตำบลแคราย จังหวัดสมุทรสาคร ได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2568 จำนวน 22.9461 ล้านบาท มีการเบิกจ่าย 19.0700 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 83.11 (ผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ 30 เมษายน 2568 (เทศบาลตำบลแคราย, 2568)

ดังนั้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะ เป็นรูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทำให้สามารถนำงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

4. เพื่อหารูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล จำนวน 2 แหล่ง ด้วยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสาร (Documentary Research) เช่น การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือวารสาร เอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคำถามจากการบริหารงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-structured Interview) ในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญ ให้ได้ข้อมูลรายละเอียดครบถ้วนเพื่อนำไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อมิให้เป็นการรบกวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินการและสังเกตวิธีคิด

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีเจาะจง และความยินยอมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการให้ความร่วมมือการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ปลัดหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงบประมาณขององค์กร อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 15 ท่าน (องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 ท่าน, เทศบาลนคร 2 ท่าน, เทศบาลเมือง 1 ท่าน, เทศบาลตำบล 3 ท่าน จาก 9 แห่ง อัตราส่วนร้อยละ 33.33) และองค์การบริหารส่วนตำบล 8 ท่าน จาก 25 แห่ง อัตราส่วนร้อยละ 32.00) 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนฯ จำนวน 2 ท่าน, ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน) ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในวิเคราะห์ วางแผน ประสานงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรสามารถกำหนดนโยบายแผนงานและใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล ด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องร่วมกับการนำแนวคำถามในลักษณะเดียวกันที่มีผู้วิจัยได้ทำไว้แล้วมาสร้างเป็นแนวทางการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย และในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15 ท่าน แบ่งเป็น 5 ส่วน เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง วันเวลา ในการให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำงบประมาณ 2) ด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย 3) ด้านการควบคุมงบประมาณ 4) ด้านการประเมินผลและการรายงาน

ส่วนที่ 3 สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาอุปสรรค

ด้านการจัดทำงบประมาณ 2) ปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย 3) ปัญหาอุปสรรคด้านการควบคุมงบประมาณ 4) ปัญหาอุปสรรคด้านการประเมินผลและการรายงาน

ส่วนที่ 4 สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงบประมาณ 2) การบริหารทางการเงิน 3) การควบคุมงบประมาณ 4) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็น 1) รูปแบบการจัดทำงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 2) รูปแบบการบริหารงบประมาณรายจ่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 3) รูปแบบการควบคุมงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 4) รูปแบบการประเมินผลและการรายงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล ด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 2) เมื่อได้แบบสัมภาษณ์แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษา จากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงอีกครั้งแล้วนำไปตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 3) การตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่นำไปวิเคราะห์โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสัมภาษณ์กับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of congruence) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ (Reliability) แบบ Cronbach’s alpha

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมรวม ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำการประสานงานเบื้องต้นไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยและนัดวันเวลาที่ดำเนินการสัมภาษณ์ 2) ผู้วิจัยขอหนังสือข้อความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามวันเวลา ที่ได้นัดหมายไว้ เป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ 4) ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยมีการเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า และควบคุมคำตอบไม่ให้ตอบนอกประเด็น เป็นวิธีการหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เพราะเห็นว่าเป็นวิธีการที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการศึกษา 5) ในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการบันทึกเสียง และถ่ายภาพ โดยขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียงและถ่ายภาพ 6) เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อย ผู้วิจัยขอเข้าสัมภาษณ์อีกครั้งหากมีข้อสงสัยในประเด็นการตอบคำถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับต่อไป

2. การสังเกตการณ์ ใช้เทคนิคการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นการสังเกตที่ผู้วิจัยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินการและสังเกตวิธีคิด เพื่อมิให้เป็นการรบกวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริง

3.การตรวจสอบข้อมูลซ้ำ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปขอรับการยืนยันจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) จัดหมวดหมู่ข้อมูล โดยแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ พร้อมกับการพิจารณาถึงความพอเพียงและความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยการนำมาเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดและวัตถุ ประสงค์การศึกษา 2) ตรวจสอบความถูกต้องความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บมาด้วย การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล เป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ 3) การวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยวิธีการพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้แยกตามประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลที่ได้นั้นไปวิเคราะห์ 4) นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

จริยธรรมในการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์

ผู้วิจัยมีการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลทุกราย โดยก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์อันดี เพื่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมจากผู้ให้ข้อมูลทุกราย โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การขออนุญาตจดรายละเอียดจากการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ ระยะเวลาและสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ การขอให้ผู้ให้ข้อมูลช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การมีสิทธิตอบหรือไม่ตอบคำถามของผู้วิจัย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อข้องใจ หรือสิ่งที่เป็นข้อสงสัยเพิ่มเติมจนเข้าใจและให้เวลาในการคิดทบทวนก่อนตัดสินใจตอบคำถาม และที่สำคัญผู้วิจัยไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่เป็นผลในทางลบเกี่ยวโยงถึงผู้ให้ข้อมูลจากการนำเสนอผล นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รักษาความลับของข้อมูลโดยเก็บไว้ในที่ปลอดภัย และผลการวิจัยจะถูกนำเสนอโดยภาพรวมและข้อมูลทั้งหมด จะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร

พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลและการรายงาน ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณพ.ศ.2561 มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการจัดทำงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการจัดทำงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 มีการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยดำเนินการในกรอบของการบริหารจัดการสมัยใหม่บนพื้นฐานของการบริหารที่มีความรับผิดชอบ มุ่งเน้นการจำกัดรายจ่าย การเปลี่ยนแปลงการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า และเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้คล่องตัวในการบริหารงบประมาณ

2. ด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการวางแผนการใช้จ่าย การควบคุม และรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบตามหลักกฎหมาย โดยการจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ผ่านการอนุมัติจากสำนักงบประมาณ ยึดความคุ้มค่า โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ มีการบริหารงบประมาณรายจ่ายแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดหารายได้จากงานบริการมาใช้บริหารจัดการงบประมาณรายจ่าย

3. ด้านการควบคุมงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการควบคุมบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้มีการใช้จ่ายที่เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานหรือ

โครงการนั้น ๆ มีประสิทธิภาพโปร่งใส ประหยัด คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบกวามถูกต้องชัดเจนได้

4. ด้านการประเมินผลและการรายงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการรายงานผลการใช้จ่ายและความคืบหน้าของโครงการเป็นตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าเทียบกับแผนที่วางไว้ อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งการวางแผนและจัดทำงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ การกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายยังไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ขาดการประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญ ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคด้านการจัดทำงบประมาณ ในช่วงก่อนสิ้นปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งมีภารกิจเป็นจำนวนมาก ทำให้บางหน่วยงานไม่ได้เตรียมความพร้อมก่อนการอนุมัติโครงการ ทำให้การเสนอขออนุมัติ งบประมาณเป็นไปอย่างล่าช้า หรือเอกสารที่ส่งไม่ครบถ้วนหรือมีความผิดพลาด ทำให้ต้องส่งกลับมาดำเนินการแก้ไข ควรมีการวางแผนการบริหารงบประมาณโดยกำหนดตามวัตถุประสงค์ว่าด้วยเรื่องการบริหารงบประมาณไว้อย่างชัดเจน บางแห่งหลังจากที่เสนอขออนุมัติไว้ในขั้นตอน การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดในภายหลังจึงทำให้เนื้อหาโครงการไม่ตรงกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี จึงต้องมีการแก้ไขทำให้เสียเวลาประมาณ 1 เดือนหลังจากที่ได้รับเอกสาร

2. ปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย ผู้บริหาร สมาชิกสภา และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารงบประมาณรายจ่าย เช่น ไม่เข้าใจในอำนาจหน้าที่และภารกิจขององค์กร บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติ ไม่เข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับ บางแห่งมีการบริหารงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ ไม่ได้มีการดำเนินงานครบทุกขั้นตอนตามแผนงานที่กำหนด บางแห่งการกำหนดภารกิจงานไม่ชัดเจน มีการใช้ทรัพยากร ด้านการเงิน คนวัสดุ ไม่เหมาะสม บางแห่งมีการดำเนินการล่าช้าหลังจากได้รับอนุมัติโครงการ เนื่องจากการดำเนินโครงการเป็นช่วงรอยต่อของปีงบประมาณ แม้ว่าจะได้รับอนุมัติโครงการได้อย่างรวดเร็วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถเริ่มดำเนินโครงการได้ เนื่องจากเป็นช่วงสิ้นปีงบประมาณที่ต้องเร่งดำเนินโครงการของปีงบประมาณก่อนให้แล้วเสร็จก่อน

3. ปัญหาอุปสรรคด้านการควบคุมงบประมาณ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งขาดความชำนาญ บางแห่งส่งเอกสารเบิกเงินผิดพลาดไม่ครบถ้วน สาเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่การเงินไม่ได้รับการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานรวมทั้งไม่มีคู่มือไว้ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน บางแห่งไม่มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณก่อนเริ่มทำงาน ทำให้เกิดงานที่ซ้ำซ้อน บางงานไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการใช้จ่าย งบประมาณให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้ตั้งไว้ บางแห่งมีการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ไม่คุ้มค่าในการดำเนินงาน

4. ปัญหาอุปสรรคด้านการประเมินผลและการรายงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งไม่ได้มีการจัดประชุมติดตามเป็นประจำทุกเดือน โดยเจ้าหน้าที่ประสานขอข้อมูลในรูปแบบเอกสารเพียงอย่างเดียว ทำให้ขาดการกระตุ้น เร่งรัดการดำเนินงาน บางแห่งการรายงานผลการดำเนินการและผลการเบิกจ่ายที่ได้รับไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร เนื่องจากต้องผ่านหลายขั้นตอนทำให้เกิดการเสียเวลา บางโครงการมีการลงพื้นที่ติดตามผลมากเกินไป ซึ่งการลงพื้นที่มีความถี่มากจนเกินไปทำให้ต้องหยุดการปฏิบัติงานเพื่อมาทำกิจกรรมเตรียมการต้อนรับ และจัดเตรียมการนำเสนอพร้อมเอกสารประกอบการบรรยายแทน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนงบประมาณ การบริหารทางการเงิน การควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนงบประมาณ มีการวางแผนงบประมาณ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความประหยัดใช้งบประมาณย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดในการวางแผนงบประมาณ เช่น การแสดงความเห็น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ มีการศึกษาวิธีการวางแผนและจัดการงบประมาณอย่างมี ประสิทธิภาพ มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์

2. การบริหารทางการเงิน มีการกำกับดูแลการบริหารทางการเงิน มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรบริหารทางการเงิน มีการจัดประชุมเร่งรัดผลการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายเป็นประจำ มีการประสานขอความร่วมมือผู้รับจ้างให้เบิกเงินตามงวดงาน เพื่อให้ขั้นตอนการเบิกจ่ายได้ดำเนินการอย่างรวดเร็ว โดยมีการข้อตกลงกับผู้รับจ้างตั้งแต่ต้น ในการเบิกจ่ายเงินให้ตรงตามงวดงาน เพื่อเพิ่มการเบิกจ่ายงบประมาณให้ได้ตามเป้าหมายการเบิกจ่ายที่กำหนด

3. การควบคุมงบประมาณ มีการติดตามและประเมินผลโครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณ ไปจนถึงการกำกับติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผน ให้ความสำคัญและเน้นย้ำเป็นนโยบายตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เร่งรัดติดตามแก้ไขปัญหาเป็นระยะระยะอย่างใกล้ชิด สนับสนุนอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสวัสดิการต่าง ๆ ให้บุคลากร มีการติดตามการดำเนินการการเบิกจ่ายงบประมาณให้สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ

4. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการรายงานทางการเงินในการใช้จ่ายงบประมาณ ตามงบประมาณที่ได้รับเพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งก่อน ระหว่าง หลังได้รับงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ที่เหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการจัดทำงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดทิศทางคาดการณ์และ จัดสรรทรัพยากรทางการเงินขององค์กรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมาย

2. รูปแบบการบริหารงบประมาณรายจ่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร กำหนดแนวทางการพัฒนาเทคนิคการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยเน้นความคล่องตัว โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

3. รูปแบบการควบคุมงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร กำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อให้เกิดการสูญเสียการใช้จ่าย งบประมาณน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดและลดการสูญเสียงบประมาณให้เหลือน้อยที่สุด

4. รูปแบบการประเมินผลและการรายงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร การประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญๆ รายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจากการใช้จ่าย งบประมาณโครงการสำคัญๆ และโครงการที่มีวงเงินงบประมาณสูง เพื่อตรวจสอบว่านโยบาย แผนงานและโครงการ สามารถบรรลุเป้าหมาย และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรหรือไม่

อภิปรายผล

การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พบว่า การจัดทำงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 มีการวางแผนการใช้จ่าย การควบคุม และรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบตามหลักกฎหมาย มีการควบคุมบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้มีการใช้จ่ายที่เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานหรือโครงการนั้น ๆ มีการรายงานผลการใช้จ่ายและความคืบหน้าของโครงการเป็นตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 2 กล่าวว่า “การบริหารงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561” และผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 8 กล่าวว่า “จัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ยึดหลักความคุ้มค่า โปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการวางแผน การใช้จ่าย การควบคุม ติดตามรายงานการบริหารงบประมาณรายจ่าย” สอดคล้องกับ อุบลกาญจน์ อมรสิน ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ได้สรุปว่าการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประสิทธิภาพควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยมีเทคนิคการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพวางแผนในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณให้รัดกุมจัดทำโครงสร้างแผนงานและกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานควบคุมการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด หมั่น ตรวจสอบและทบทวนแผนงานงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ หากเกิดปัญหาอุปสรรคให้เร่ง ดำเนินการแก้ไข ปรับแผนงาน รายงานผลการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างสม่ำเสมอ (อุบลกาญจน์ อมรสิน, 2565)

ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ในการจัดทำงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง เจ้าหน้าที่มีภารกิจเป็นจำนวนมาก ทำให้การจัดทำงบประมาณไม่มีความพร้อมก่อนการอนุมัติโครงการ ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างล่าช้า หรือมีข้อผิดพลาด เอกสารไม่ครบถ้วน ทำให้ต้องส่งกลับมาแก้ไข บางแห่ง มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียด ทำให้เสียเวลา ด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย เจ้าหน้าที่บางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจไม่เข้าใจในระเบียบ ข้อบังคับ ทำให้การบริหารงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ กำหนดภารกิจงานไม่ชัดเจน และในช่วงรอยต่อของปีงบประมาณต้องเร่งดำเนินโครงการของปีงบประมาณก่อนให้แล้วเสร็จก่อน ด้านการควบคุมงบประมาณ เจ้าหน้าที่บางคน ขาดความชำนาญ ไม่มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณก่อนเริ่มทำงาน ทำให้เกิดงานที่ซ้ำซ้อน ด้านการประเมินผลและการรายงาน บางแห่งไม่ได้มีการจัดประชุมติดตามเป็นประจำทุกเดือน โดยเจ้าหน้าที่ประสานขอข้อมูลในรูปแบบเอกสารเพียงอย่างเดียว บางแห่งการรายงานผลการดำเนินการและผลการเบิกจ่ายที่ได้รับไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร มีการลงพื้นที่ติดตามผลมากเกินไปเจ้าหน้าที่ต้องคอยต้อนรับและรายงานทำให้เกิดการเสียเวลาในการปฏิบัติงาน ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 1 กล่าวว่า “ไม่มีการวางแผนการบริหารงบประมาณโดยกำหนดตามวัตถุประสงค์ว่าด้วยเรื่องการบริหารงบประมาณไว้อย่างชัดเจน” และผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 4 กล่าวว่า “ก่อนสิ้นปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร บางแห่งมีภารกิจเป็นจำนวนมาก ทำให้บางหน่วยงานไม่ได้เตรียมความพร้อมก่อนการอนุมัติโครงการ” สอดคล้องกับ ศิริพร ศิริผล ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ กรณีการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (ศิริพร ศิริผล, 2561) ที่พบว่า ปัญหาด้านบุคลากรภายในหน่วยงาน การขาดความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการผู้ปฏิบัติงานต่อกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ข้อสั่งการ และแนวทางปฏิบัติ และมีอุปสรรคด้านกฎหมาย ระเบียบและแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ยังสอดคล้องกับ อำพรรณ หลูโยธา ที่ได้เรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัญหา อุปสรรคที่พบ ได้แก่ ด้านนโยบาย มีความซ้ำซ้อนของนโยบาย

จากส่วนกลาง ด้านระเบียบ/กฎหมายที่มีความซับซ้อน ด้านการบริหารจัดการมีปัญหาเรื่องการขอใช้พื้นที่ ขาดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านงบประมาณอย่างทั่วถึงที่ง่ายและ หลากหลายช่องทาง และบุคลากรขาดความรู้ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ และด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้วยจำนวนประชากรที่มีจำนวนมากส่งผลให้การมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณทำได้ยากและมีส่วนร่วมน้อย จึงมีแนวทางให้ส่วนกลางกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ปรับปรุงระเบียบ/ กฎหมายให้มีความยืดหยุ่น และลดการตีความหมายของระเบียบกฎหมายต่าง ๆ เทศบาลฯ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความหลากหลาย ครอบคลุม และทั่วถึง (อำพรรณ หลูโยธา, 2568)

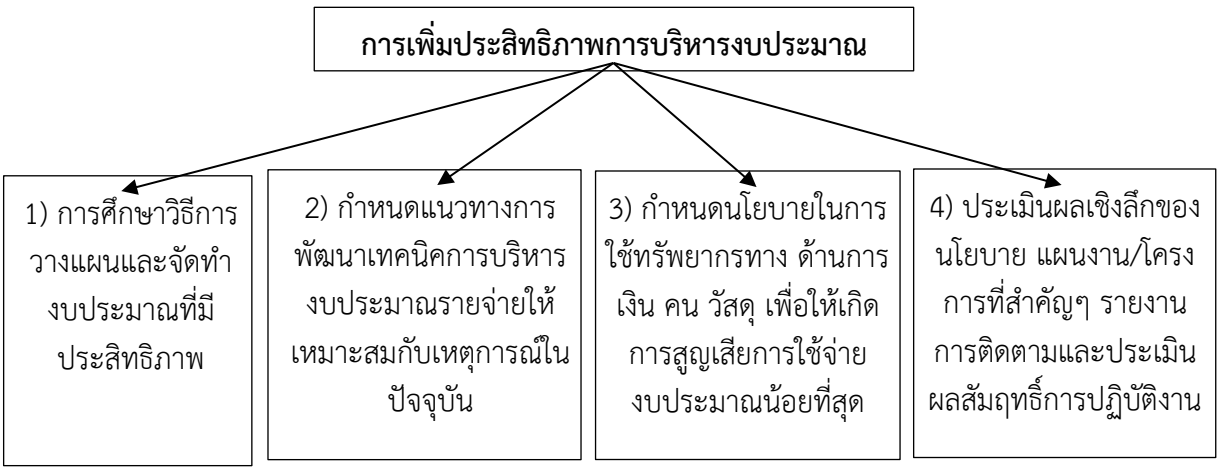
ประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางแผนงบประมาณ มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดความคุ้มค่า มีการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ โดยการแสดงความเห็น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ ในการบริหารงานงบประมาณโครงการต่าง ๆ มีการระบุปริมาณ ราคา คุณภาพ ของวัสดุในโครงการ มีกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลประโยชน์ชัดเจน และมีกรอบระยะเวลาของงานหรือโครงการอย่างเป็นรูปธรรม มีการติดตามและประเมินผลโครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณ ไปจนถึงการกำกับติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผน มีการวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งก่อน ระหว่าง หลังได้รับงบประมาณ ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 9 กล่าวว่า “มีการวางแผนงบประมาณ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด”และผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 14 กล่าวว่า “มีความประหยัดใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดในการวางแผนงบประมาณ เช่น การแสดงความเห็น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ” สอดคล้องกับ ณัฐฐินันท์ ตั้นเจริญ ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของเทศบาลนครนนทบุรี พบว่า เทศบาลนครนนทบุรีนั้นได้ มีการกำหนดค่าเป้าหมายซึ่งเป็นทั้งเชิงคุณภาพและเชิงประมาณ โดยที่ผ่านมาเทศบาลนครนนทบุรี มีการใช้ทรัพยากรและงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด และเทศบาลนครนนทบุรี ยังมีการติดตามการใช้งบประมาณ เพื่อให้การบริหารงานงบประมาณประสบความสำเร็จ (ณัฐฐินันท์ ตั้นเจริญ, 2563)

รูปแบบการบริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ที่เหมาะสม ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาเทคนิคการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการกำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อให้เกิดการสูญเสียการใช้จ่าย งบประมาณน้อยที่สุด ต้องมีการประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญๆ รายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจากการใช้จ่าย งบประมาณโครงการสำคัญๆ และโครงการที่มีวงเงินงบประมาณสูง ผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 18 กล่าวว่า “ศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรมศึกษาดูงานการจัดทำงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ” และผู้ให้ข้อมูลท่านที่ 20 กล่าวว่า การบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ควบคุมการใช้ทรัพยากรทางด้านการเงิน มีการใช้งบประมาณให้โปร่งใส ตรวจอบได้ ควบคุมการใช้งบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบ” สอดคล้องกับ วิไลรัตน์ บุญมาก ที่ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตดอนเมือง พบว่าในการจัดการปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน (วิไลรัตน์ บุญมาก, 2565) ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรในเรื่องทักษะความรู้ความสามารถและปัญหาการโยกย้ายขาดแคลนของบุคลากร ปัญหาด้านนโยบายไม่ชัดเจน กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ขาดความชัดเจน เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้าน

ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการทำงานให้สะดวก รวดเร็ว ได้เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพ คือ 1) การส่งเสริมการวางแผนการพัฒนาบุคลากร 2) มีการวางแผนการปฏิบัติงานโดยกำหนดกลยุทธ์ที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องใช้ PDCA ที่มีทิศทางชัดเจนสำหรับการดำเนินงาน 3) ควรผลักดันปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เป็นปัจจุบันชัดเจน 4) ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นกำลังใจ 5) จัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการทำงาน

องค์ความรู้ใหม่

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการวางแผน จัดสรร ควบคุม และประเมินการใช้จ่ายทรัพยากรการเงิน เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างคุ้มค่า สามารถดำเนินการได้ ดังนี้คือ 1) การศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่มีประสิทธิภาพเพื่อกำหนดทิศทาง คาดการณ์และ จัดสรรทรัพยากรทางการเงินขององค์กรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมาย 2) กำหนดแนวทางการพัฒนาเทคนิคการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่เน้นความคล่องตัว โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 3) กำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อให้เกิดการสูญเสียการใช้จ่าย งบประมาณน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดและลดการสูญเสียงบประมาณให้เหลือน้อยที่สุด 4) ประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญๆ รายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อตรวจสอบว่านโยบาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ สามารถบรรลุเป้าหมายและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรหรือไม่

ภาพที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณรายจ่าย การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลและการรายงาน ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การวางแผนและจัดทำงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ การกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายยังไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ขาดการประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญ ๆ ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ มีการวางแผนงบประมาณ การบริหารทางการเงิน การควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ รูปแบบการ

บริหารงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะ ประกอบด้วย การศึกษาวิธีการวางแผนและจัดทำงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำหนดแนวทางการพัฒนาเทคนิคการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา การกำหนดนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อให้เกิดการสูญเสียการใช้จ่าย งบประมาณน้อยที่สุด การประเมินผลเชิงลึกของนโยบาย แผนงาน/โครงการที่สำคัญๆ รายงานการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานจากการใช้จ่ายงบประมาณโครงการสำคัญๆ และโครงการที่มีวงเงินงบประมาณสูง จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีนโยบายจัดการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ ผู้บริหารและบุคลากรในเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีนโยบายการบริหารงบประมาณที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล เช่น หลักประสิทธิผล หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ เพื่อให้สามารถใช้จ่ายงบประมาณและบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้อย่างประหยัด คุ้มค่า มีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้มีโอกาสได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในปีงบประมาณถัดไป ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ควรควบคุม การดำเนินการทุกอย่างให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส คุ้มค่า ประหยัด คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นสำคัญเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ควรปลูกฝังให้บุคลากร ร่วมมือกันขับเคลื่อนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของแผนการบริหารงบประมาณ 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ควรมีนโยบายในการใช้ทรัพยากรทางด้าน การเงิน คน วัสดุ เพื่อลดการสูญเสียการใช้จ่ายงบประมาณให้น้อยที่สุด และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ และประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 2) ควรมีการศึกษาการพัฒนาทักษะการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างความรับผิดชอบในการการบริหารงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) ควรมีการศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการงบประมาณ ในการบริหารจัดการงบประมาณให้ประสบผลสำเร็จ ข้อจำกัดของการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลที่เลือกแบบเจาะจงไม่สามารถเป็นตัวแทนในวงกว้างได้และข้อมูลที่มาจากการสัมภาษณ์เป็นหลัก ซึ่งทำให้นำผลไปใช้กับ อปท. ในบริบทอื่นได้จำกัด แบบสัมภาษณ์อาจไม่ครอบคลุมทุกมิติของตัวแปรที่ต้องการวัด ผู้ตอบอาจให้คำตอบตามความคาดหวังองค์กร และการเก็บข้อมูลทำในช่วงเวลาสั้น ๆ ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์ได้เพียงช่วงเวลานั้น

เอกสารอ้างอิง

เกษศิรินทร์ โสมคง. (2569). การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (RBM) ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 341-355.

จารุวรรณ มาแต้ม. (2561). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจงบคีรีขันธ์ เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐฐินันท์ ตั้นเจริญ. (2563). ประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของเทศบาลนครนนทบุรี. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดรงค์รัตน์ กล้าหาญ. (2559). การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เทศบาลตำบลแคราย. (2568). เอกสารประกอบการชี้แจง. เรียกใช้เมื่อ 15 ธันวาคม 2568 จาก https://khaerai.go.th/public/list_upload/backend/list_2990/file_2990_1.pdf

ปัณรส มาลากุล ณ อยุธยา. (2563). เทคนิควิธีการพัฒนาองค์การและการจัดการในภาครัฐ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัทมนันท์ โชติกิจเรืองชัย. (2564). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิติธรรม ฐิติมนตรี. (2558). ทำอย่างไรจึงจะให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่า. วารสารการงบประมาณ, 12(38), 4-9.

วิไลรัตน์ บุญมาก. (2565). การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตดอนเมือง. ใน สารนิพนธ์รัฐประศานศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริพร ศิริผล. (2561). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ กรณีการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. ใน สารนิพนธ์รัฐประศานศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักข่าวอิศรา. (2562). แห่งที่ 6 อบต.บางน้ำจืด สมุทรสาคร! สตง.เรียกเงินคืน 9.9 ล้าน จ่ายโบนัสปี 55-57 มิชอบ. เรียกใช้เมื่อ 15 ธันวาคม 2568 จาก https://www.isranews.org/content-page/item/82826-news03_82826.html

สิรินรดา เกตุรักษ์. (2566). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. EDUCATION JOURNAL, 6(3), 159-173.

สุพล ศิริ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณการคลังภาครัฐ. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6(4), 169-183.

อำพรรณ หลู่โยธา. (2568). การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์, 8(3), 367-396.

อุบลกาญจน์ อมรสิน. (2565). การบริหารงบประมาณขององค์การปกครองท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 5(2), A91-A103.

Robbins, S. P. & Coulter, M. (2018). Management. (14th ed.). London: Pearson Education.